

Sygn. akt I C 595/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Bożena Chłopecka**

Protokolant: Katarzyna Stosio

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2018 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa **H. M. S., A. H. (1) A. S., F. H. A. S., K. H. A. S., A. H. (2) A. S., H. S. H. A. S., N. S. H. A. S.**

przeciwko **(...) S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. ustala, że powodowie ponoszą w całości koszty postępowania, z tym, że ich szczegółowe rozliczenie pozostawia referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt: IC 595/17

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 19 czerwca 2017 roku skierowanym przeciwko pozwanemu (...) S.A. z siedzibą w W. powodowie H. M. S., A. H. (1) A. S., F. H. A. S., K. H. A. S., A. H. (2) A. S., H. S. H. A. S., N. S. H. A. S. domagali się zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów kwoty 18.000 EUR wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 21 maja 2016 roku do dnia zapłaty. Ponadto powodowie domagali się zasądzenia od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego żądania powodowie wskazali, iż ich roszczenie wynika z nieprawidłowego wykonania usługi płatniczej-przelewu międzynarodowego zrealizowanego przez pozwanego Bank. Jako podstawę dochodzonego żądania powodowie wskazali na art. 64 ust. 1 prawa bankowego / pozew k. 4-6/.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew z dnia 08 września 2017 wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od każdego z powodów oddzielnie na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ale w wysokości trzykrotności stawki podstawowej z uwagi na transgraniczny charakter sprawy oraz jej specyfikę. Pozwany w uzasadnieniu swojego stanowiska zakwestionował wszelkie okoliczności i zarzuty względem Banku. W szczególności Bank zaprzeczył, że:

- 1) powodowie mają legitymację do występowania w niniejszej sprawie,
- 2) powodowie są pokrzywdzeni w tej sprawie, w szczególności w miejsce firmy AL (...),
- 3) bank ponosi jakąkolwiek odpowiedzialność za sporny przelew,

- 4) kwoty wskazane w pozwie stanowią szkodę powodów;
 - 5) bank naruszył jakiegokolwiek przepisy, normy i standardy,
 - 6) polecenie przelewu mogło budzić jakiegokolwiek wątpliwości,
 - 7) w niniejszej sprawie ma zastosowanie art. 64 ust. 1 pr. bankowego
- /odpowiedź na pozew k. 32-50/.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie /protokół rozprawy k. 102-102v./.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. H. A. S. był obywatelem A. i prowadził na terenie tegoż kraju przedsiębiorstwo pod nazwą (...). Po jego śmierci przedsiębiorstwo, w tym także rachunek bankowy w (...)Banku ((...)) o numerze (...) (...) SA (...) nabyli jego spadkobiercy - powodowie H. M. S., A. H. (1) A. S., F. H. A. S., K. H. A. S., A. H. (2) A. S., H. S. H. A. S., N. S. H. A. S. również obywatele A. / **dowód:** akt nabycia spadku k. 17-18, zaświadczenie k. 12-13, zaświadczenie k. 14-16/.

W dniu 23 lipca 2015 roku powodowie zlecieli przelew za pośrednictwem (...) Bank ((...)) na kwotę 410 400 EUR na rachunek prowadzony w (...) S.A. z siedzibą w W. o numerze (...). Pieniądze te zostały zaksięgowane w dniu 17 lipca 2005 roku. Kwota ta stanowiła zapłatę dla firmy (...) tytułem zakupu 12 samochodów ciężarowych. Jako beneficjenta przelewu wpisano (...) / **dowód:** potwierdzenie zlecenia k. 9-11/.

Przed wykonaniem przelewu na skutek przestępstwa oszustwa pełnomocnik powodów, który uzgadniał w ich imieniu szczegóły kontraktu otrzymał w formie e-mail od nieustalonej osoby posługującej się adresem e-mail: „(...)com”, nowy numer rachunku bankowego do wykonania wpłaty.

W późniejszym czasie ujawnił się fakt, że adres e-mail był podrobiony, bowiem podszyto się pod domenę (...) używając słowa (...) (zamiast „(...)com”), a numer rachunku bankowego (...) nie należał do firmy (...) z siedzibą w W..

Prokuratura Okręgowa w Warszawie pod sygn. akt (...) na wniosek powodów prowadzi postępowanie karne w tej sprawie. W toku postępowania ustalono, że rachunek o nr (...) należy do firmy (...) Inc. z siedzibą na W.. Spółka ta głównie zajmuje się nielegalną działalnością związaną z pirackim udostępnianiem sygnału telewizyjnego (...) / **dowód:** zawiadomienie o wszczęciu śledztwa k. 19/.

Pismem z dnia 6 maja 2006 roku pełnomocnik powodów skierował do pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. wezwanie do zapłaty kwoty 410 350 EUR , tytułem szkody wynikającej z nieprawidłowego wykonania usługi płatniczej /**dowód:** pismo k. 20/.

Powodowie do dzisiaj nie odzyskali wpłaconych pieniędzy /okoliczności bezsporne/.

Powyższy stan faktyczny był między stronami niesporny, a Sąd ustalił go na podstawie wyżej wymienionych dowodów, przede wszystkim złożonych do akt kopii dokumentów wraz z ich tłumaczeniem przez tłumacza przysięgłego. Sąd dał wiarę powołanym wyżej kopiom, których autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu, a nadto nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, dlatego też Sąd mógł oprzeć się na nich, jako na dowodach.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Jako podstawę dochodzonego żądania powodowie wskazali art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 prawo bankowe, zgodnie z którym jeżeli polecenie przeprowadzenia rozliczenia pieniężnego złożone przez posiadacza rachunku bankowego jest wykonywane przez kilka banków, każdy z tych banków ponosi wraz z pozostałymi

solidarną odpowiedzialność wobec posiadacza rachunku za szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem polecenia.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż powodowie nie byli klientami pozwanego (...). Powodowie korzystali z rachunku bankowego prowadzonego przez (...) Bank (...). I to temu bankowi zlecieli zrealizowanie spornego przelewu. Należy przy tym wskazać, iż przelew został zrealizowany zgodnie ze zleceniem, bowiem jak wynika z odrębnego potwierdzenia przelewu jako nazwę beneficjenta wskazano (...)Pozwany (...) S.A. w W. wobec tak ukształtowanego polecenia przelewu nie miał prawa ani możliwości weryfikowania jakie relacje łączą powodów (zlecających przelew) z (...)Inc oraz jakie było wyszczególnienie spornej transakcji. Realizując przelew zgodnie z poleceniem (...) S.A. w W. nie miała obowiązku weryfikacji zgodności numeru rachunku bankowego z danymi beneficjenta przelewu.

Należy również dodać, iż samo zlecenie przelewu nie wzbudziło podejrzeń banku, którego powodowie byli klientami czyli banku (...), a to ten bank realizował przelew.

Powyższe okoliczności wskazują, iż nie można przypisać (...) S.A. z siedzibą w W. odpowiedzialności na podstawie art. 64 ust. 1 prawa bankowego. Aktualne orzecznictwo wskazuje, że wykładnia art. 64 ust. 1 prawa bankowego w świetle postanowień dyrektywy 2007/64/WE prowadzi do wniosku, że wykonanie polecenia rozliczenia pieniężnego na numer rachunku bankowego wskazany w dyspozycji przelewu stanowi prawidłowe wykonanie polecenia i tym samym nie może być podstawą odpowiedzialności odszkodowawczej banków uczestniczących w dokonywaniu rozliczenia (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 20 lutego 2015 roku w sprawie VI ACa 546/14). Jak wynika również z art. 74 ust. 1 powołanej dyrektywy zlecenie płatnicze wykonywane zgodnie z unikatowym identyfikatorem uważa się za wykonane prawidłowo w odniesieniu do odbiorcy określonego w unikatowym identyfikatorze.

Zdaniem Sądu nie stanowi źródła dodatkowego obowiązku sprawdzenia zgodności numeru rachunku beneficjenta przelewu z jego nazwą, wskazaną w poleceniu przelewu, również przepis art. 64 ust. 1 prawa bankowego, który przewiduje solidarną odpowiedzialność banków uczestniczących w procesie rozliczeniowym za szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem polecenia. Niezależnie od przyjętej w świetle tego przepisu zasady odpowiedzialności (zasada winy, ryzyka, czy odpowiedzialność gwarancyjna), przepis art. 64 ust. 1 prawa bankowego nie określa treści i zakresu obowiązków banków uczestniczących w procesie rozliczeniowym, a tym samym nie przesądza o tym, jakie zachowanie stanowi sankcjonowane niewykonanie lub nienależyte wykonanie polecenia. Również ogólna zasada nakazująca zachowanie należytej staranności przy wykonywaniu zobowiązania (art. 355 § 1 k.c.), zaś w wypadku profesjonalistów staranności wymaganej przy uwzględnieniu zawodowego charakteru ich działalności (art. 355 § 2 k.c.) nie może być uznana w świetle postanowień dyrektywy nr 2007/64/WE za źródło dodatkowego obowiązku weryfikacji numeru rachunku bankowego pod kątem jego zgodności z osobą beneficjenta przelewu. W świetle dyrektywy nr 2007/64/WE obowiązek taki powinien być wyraźnie wprowadzony przez konkretny przepis prawa krajowego. Analiza postanowień ustawy o usługach płatniczych, która transponuje postanowienia dyrektywy 2007/64/WE wykazuje, że obowiązek taki nie został wprowadzony. Ponadto, jak zastrzega dyrektywa, obowiązek badania spójności unikatowego identyfikatora może być nałożony jedynie wówczas, gdy dokonanie takiego sprawdzenia jest możliwe z technicznego punktu widzenia i nie wymaga wprowadzania zmian ręcznie. Jak wynika natomiast z ustaleń poczynionych w tej sprawie, sprawdzenie zgodności numeru rachunku bankowego z danymi osobowymi jego odbiorcy jest w wypadku banku przyjmującego zlecenie technicznie niemożliwe, o ile rachunek odbiorcy, tak jak miało miejsce to w tej sprawie, znajduje się w innym banku, zaś w wypadku banku, w którym znajduje się rachunek odbiorcy, technicznie utrudnione, wymagające ręcznego sprawdzenia tych danych. Trafnie w tym kontekście strona pozwana podnosi, że realizacja bankowych rozliczeń pieniężnych jest procesem masowym i wystandaryzowanym, który odbywa się w dużym stopniu w sposób automatyczny w oparciu o walidację wskazywanych przez zleceniodawców numerów rachunków w formie (...). Nałożenie na bank takiego obowiązku niweczyłoby w istocie cele dyrektywy nr 2007/64/WE, do których zalicza się m.in. harmonizację i standaryzację, a przez to zwiększenie wydajności systemów płatności na terytorium całej Wspólnoty i przyspieszenie ich wykonywania (pkt 43 preambuły).

W świetle powyższych rozważań nie można również uznać, że ogólna zasada wykonywania zobowiązań w sposób zapewniający zaspokojenie słusznego interesu wierzyciela (art. 354 k.c.) nakłada na bank obowiązek weryfikacji zgodności numeru rachunku bankowego z danymi osobowymi jego odbiorcy. Polecenie przelewu polega bowiem na obciążeniu rachunku dłużnika określoną kwotą i uznaniu tą kwotą rachunku wierzyciela wskazanego w dyspozycji dłużnika (art. 63c prawa bankowego). Realizacja wynikającego stąd obowiązku uznania określoną kwotą wskazanego rachunku bankowego stanowi o wykonaniu zobowiązania zgodnie z jego treścią i realizuje jego cel społeczno – gospodarczy. To, czy dana transakcja dokonana przez bank na wskazany przez powodów rachunek faktycznie skutkowałą przelaniem określonej wierzytelności na rachunek bankowy beneficjenta tj. (...) Inc. nie jest objęte treścią ani celem zobowiązania pomiędzy powodami wydającymi polecenie przelewu, a bankiem, który to polecenie wykonuje.

Mając na uwadze treść powyższych rozważań należy wskazać, iż zrealizowanie spornego przelewu było całkowicie niezależne od (...) S.A. w W. i ma ono źródło po stronie powodowej jako zlecającej przelew. Tak więc, brak jest związku przyczynowego pomiędzy szkodą (przelaniem pieniędzy na konto niewłaściwego beneficjenta) a działaniami Banku. A to prowadzi do oddalenia powództwa jako bezzasadnego.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. ustalając, że powodowie jako przegrywający proces, w całości ponoszą koszty procesu i na podstawie art. 108 § 1 zdanie drugie k.p.c. pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu (pkt II wyroku).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w wyroku.